

Plan finansowy

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

na rok 2022

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

ul. Szamocka 3,5

01-748 Warszawa

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH

SPIS TREŚCI

1. Informacje ogólne o działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	4
1.1 Działania ZUS w związku z sytuacją kryzysową spowodowaną epidemią COVID-19.....	7
2. Przewidywane wykonanie planu na rok 2021	8
2.1. Przychody	8
2.2. Koszty działalności bieżącej	9
2.3 Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	9
2.4. Zobowiązania i środki finansowe	10
3. Plan finansowy ZUS na rok 2022	10
3.1. Założenia	10
3.2. Przychody	11
3.2.1. Odpis z FUS.....	12
3.2.2. Odpis z FEP	12
3.2.3. Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS.....	13
3.2.4. Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty	14
3.2.5. Przychody finansowe	15
3.2.6. Pozostałe przychody.....	15
3.3. Koszty działalności bieżącej	16
3.3.1. Amortyzacja.....	17
3.3.2 Materiały i energia	17
3.3.3. Usługi obce	18
3.3.4. Podatki i opłaty.....	21
3.3.5 Wynagrodzenia	22
3.3.6. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	23
3.3.7. Pozostałe koszty rodzajowe	24
3.3.8. Koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne	25
3.4. Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	25

1. Informacje ogólne o działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Zakład, ZUS) jest państwową jednostką organizacyjną, posiadającą osobowość prawną, wykonującą zadania z zakresu ubezpieczeń społecznych na podstawie:

- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (*Dz. U. z 2021 poz. 423, 432, 619 i 1621*) oraz aktów wykonawczych do tej ustawy,
- statutu Zakładu nadanego rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 4 marca 2021 r. (*Dz. U. poz. 431*),
- regulaminu organizacyjnego Zakładu wprowadzonego zarządzeniem Prezesa Zakładu.

Nadzór nad działalnością Zakładu sprawuje Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Zakład posiada własne organy zarządzające i nadzorujące, którymi są:

- Prezes ZUS,
- Zarząd, któremu przewodniczy Prezes ZUS,
- Rada Nadzorcza ZUS.

Strukturę organizacyjną ZUS tworzą: Centrala oraz terenowe jednostki organizacyjne tj.: 33 komórki organizacyjne oraz 43 oddziały, a także podległe im 208 inspektoratów i 70 biur terenowych.

Zadania terenowych jednostek organizacyjnych ZUS związane są przede wszystkim z bezpośrednią obsługą klientów w sprawach ubezpieczeń społecznych. W niektórych oddziałach Zakładu wyznaczonych odrębnymi zarządzeniami Prezesa, wykonywane są zadania wynikające z regionalizacji lub centralizacji wybranych usług wspólnych.

Podstawowym celem działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest wykonywanie zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych. Jednak zakres zadań realizowanych przez ZUS wynikający z odpowiednich aktów prawnych, wykracza poza obszar, który został określony ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych. Przepisy dotyczące zadań i trybu pracy ZUS znajdują się również w licznych ustawach określających organizację i zadania innych instytucji obsługiwanych przez ZUS.

Zakład w ramach realizowanych zadań obsługuje rocznie ponad 26,5 mln klientów, w tym:

- 8,1 mln świadczeniobiorców (w tym: 6,0 mln emerytów, 1,2 mln osób z rentą rodzinną, ponad 0,7 mln rencistów),
- 2,7 mln aktywnych kont płatników składek,
- 16,7 mln ubezpieczonych.

Na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów, Zakład:

- ustala uprawnienia i wypłaca świadczenia w zakresie:
 - emerytur,
 - rent z tytułu niezdolności do pracy,
 - rent rodzinnych,
 - rent socjalnych,
 - zasiłków chorobowych,
 - zasiłków macierzyńskich,
 - zasiłków opiekuńczych,

- zasiłków wyrównawczych,
 - świadczeń rehabilitacyjnych,
 - zasiłków pogrzebowych,
 - rodzicielskich świadczeń uzupełniających (tzw. Mama 4+),
 - świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
 - dodatkowego rocznego świadczenia dla emerytów i rencistów (tzw. „13-sta emerytura”)¹,
 - dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. „14-sta emerytura”)²,
 - świadczeń wyrównawczych dla działaczy opozycji antykomunistycznej lub osób represjonowanych³.
 - świadczenia postojowego⁴,
 - bonu turystycznego⁵,
 - świadczenia wychowawczego „Dobry start”(tzw. 300+)⁶,
 - świadczenia wychowawczego „500+”⁷.
- przeprowadza badania lekarskie i wydaje orzeczenia potrzebne, aby ustalić uprawnienia do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, innych świadczeń wypłacanych przez ZUS oraz do celów pozaubezpieczeniowych, kontroluje prawidłowość orzekania o czasowej niezdolności do pracy,
- nadaje upoważnienia lekarzom do wystawiania zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy oraz cofa te upoważnienia, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości,
- realizuje zadania z zakresu prewencji rentowej, w tym rehabilitacji leczniczej oraz prewencji wypadkowej,
- ustala obowiązek ubezpieczeń społecznych, wymierza i pobiera składki na te ubezpieczenia,
- pobiera i rozlicza składkę na ubezpieczenie zdrowotne i przekazuje ją do Narodowego Funduszu Zdrowia (NFZ),
- pobiera składkę na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP),
- pobiera i rozlicza składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP),
- pobiera składkę na Fundusz Pracy (FP) oraz Fundusz Solidarnościowy⁸ (FS) i przekazuje do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej,
- prowadzi rozliczenia na kontach płatników składek i zapisuje składki na indywidualnych kontach ubezpieczonych,

¹ Ustawa z dnia 9 stycznia 2020 r. o dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz.U. z 2020 r. poz. 321 oraz z 2021 r. poz. 432)

² Ustawa z dnia 21 stycznia 2021 r. o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz.U. poz. 432)

³ Ustawa z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1255)

⁴ Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, z późn. zm.)

⁵ Ustawa z dnia 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym (Dz.U. z 2021 r. poz. 839)

⁶ Ustawa z dnia 15 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. poz. 1006) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu "Dobry start" (Dz. U. poz. 1092)

⁷ Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Druk nr 1530)

⁸ Ustawa z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787)

- kontroluje, czy płatnicy składek wywiązują się z obowiązku opłaty składki i poprawności wykonywanych zadań, ustawowo powierzonym płatnikom (takie jak wypłata różnego rodzaju zasiłków) oraz dochodzi należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne,
- prowadzi indywidualne konta ubezpieczonych wraz z subkontami, Centralny Rejestr Ubezpieczonych oraz rejestr umów o dzieło,
- prowadzi system ewidencji płatników składek oraz Centralny Rejestr Płatników Składek,
- dysponuje środkami finansowymi Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (FUS) oraz środkami Funduszu Alimentacyjnego (FAL),
- w imieniu emerytów i rencistów przekazuje do urzędów skarbowych podatek dochodowy od osób fizycznych, a do NFZ – składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- przyznaje oraz wypłaca świadczenia przedemerytalne,
- prowadzi działania mające na celu wsparcie płatników, ubezpieczonych oraz polskich rodzin w czasie kryzysu spowodowanego epidemią COVID-19, polegające w szczególności na wypłacie dodatkowych świadczeń oraz zwolnieniu ze składek czy udzielaniu ulg w opłaceniu składek, jak również odraczaniu terminów płatności składek,
- popularyzuje wiedzę o ubezpieczeniach społecznych w Polsce; realizuje własne inicjatywy edukacyjne dla młodzieży szkolnej oraz projekty partnerskie dla studentów,
- współpracuje z organami administracji rządowej, z zagranicznymi instytucjami ubezpieczeniowymi oraz organizacjami międzynarodowymi,
- pełni funkcję instytucji właściwej i instytucji łącznikowej przy realizacji międzynarodowych umów i porozumień w dziedzinie ubezpieczeń społecznych oraz zajmuje się obsługą świadczeń, które są realizowane na podstawie tych umów i porozumień,
- pełni funkcję instytucji właściwej i instytucji łącznikowej w zakresie unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze, za który odpowiada (ubezpieczenie powszechne).

Środki na pokrycie kosztów realizacji zadań statutowych Zakładu ustalane są: (1) w postaci przyznawanych odpisów: z FUS i FEP oraz (2) przychodów naliczanych wskaźnikowo (procentowo) z tytułu zadań zleconych Zakładowi do realizacji.

Z przychodów Zakładu pokrywane są w szczególności:

- koszty działalności bieżącej,
- wydatki na inwestycje, w tym na utrzymanie i rozwój IT,
- wydatki na działalność szkoleniową i popularyzatorską w zakresie ubezpieczeń społecznych,
- koszty obsługi świadczeń finansowanych z FUS, a realizowanych przez KRUS,
- koszty wypłaty świadczeń.

Powyższy katalog nie wyczerpuje całego obszaru działania Zakładu, ale pokazuje skalę obciążenia i zróżnicowania zadań, które są dodatkowo zmienne w czasie. Ponadto, zazwyczaj krótkie terminy wdrożenia nakładanych ustawami nowych zadań, wymagają od Zakładu odpowiedniej organizacji pracy, w tym skutecznego zarządzania realizacją projektów informatycznych. W 2020 roku, w celu przeciwdziałania epidemii i jej konsekwencjom przepisy prawa wprowadzane przez rząd nałożyły na Zakład ogromną odpowiedzialność za obsługę wsparcia dla obywateli oraz wypłatę dodatkowych świadczeń.

1.1 Działania ZUS w związku z sytuacją kryzysową spowodowaną epidemią COVID-19

Zakład w 2021 r. kontynuuje realizację dodatkowych zadań, wynikających z programów rządowych oraz zmian legislacyjnych, w tym pakietu regulacji składających się na tzw. „Tarcze antykryzysowe”⁹, które mają ograniczać negatywne skutki gospodarcze epidemii w Polsce i być dodatkowym wsparciem dla płatników i ubezpieczonych, m.in. (1) okresowe zwolnienie ze składek dla osób prowadzących działalność, firm zgłaszających do ubezpieczeń społecznych mniej niż 50 osób, spółdzielni socjalnych i duchownych, (2) świadczenie postojowe dla osób wykonujących umowy cywilnoprawne oraz prowadzących działalność gospodarczą, (3) ulgi w opłacaniu składek – odroczenie terminu płatności lub rozłożenie na raty należności z tytułu składek, (4) czasowe odstąpienie od pobierania odsetek za zwłokę dla należności, (5) zawieszenie spłaty umowy o rozłożenie zadłużenia na raty lub umowy o odroczeniu terminu płatności na 3 miesiące, (6) dodatkowy zasiłek opiekuńczy dla osób opiekujących się dziećmi do lat 8, (7) świadczenia chorobowe dla osób objętych obowiązkową kwarantanną, (8) obsługa wypłat bonu turystycznego, (9) prowadzenie rejestru umów o dzieło.

Aby zrealizować nowe zadania, ZUS stale dostosowuje istniejącą infrastrukturę informatyczną oraz uruchamia nowe narzędzia i rozwiązania technologiczne, aby zapewnić obsługę milionów dodatkowych spraw.

W 2021 roku Zakład kontynuuje wprowadzone w 2020 roku nadzwyczajne zasady zarządzania budżetem Zakładu, które polegają na:

- wprowadzeniu reżimu wydatkowania środków publicznych, ograniczeniu budżetów oddziałów w zakresie kosztów oraz monitoringu wydatkowania środków w kontekście wydanych wytycznych,
- zabezpieczeniu środków na zapewnienie ciągłości działania instytucji w warunkach obostrzeń, w tym stworzeniu odpowiednich warunków pracy i obsługi klientów Zakładu poprzez zabezpieczenie pracowników i klientów w środki ochronne przed skutkami COVID-19,
- ustanowieniu rezerw centralnych jako źródła finansowania legislacji, wdrażanych zadań oraz bieżącego przydzielania środków dla oddziałów na indywidualne i uzasadnione wnioski,
- wprowadzenie policzalności efektów wdrażania automatyzacji – wpływu na zasoby i oceny efektywności.

⁹ (I) Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, (II) Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 568); (III) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. z 2021 r. poz. 737 i 1192); (IV) Ustawa z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. poz. 875); (V) Ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. z 2021 r. poz. 1072, 1080 i 1535); (VI) Ustawa z dnia 17 września 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1639); (VII) Ustawa z dnia 9 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2255); (VIII) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 (Dz.U. poz. 152); (IX) Ustawa z dnia 21 stycznia 2021 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 159);

W wyniku wprowadzonych ograniczeń w wydatkowaniu środków przez jednostki organizacyjne ZUS, przy znacznie ograniczonych przychodach (odpis z FUS na 2021 rok, który jest głównym źródłem przychodów został zamrożony na poziomie 2020 i 2019 roku), wyodrębniono potencjalne oszczędności, które są sukcesywnie angażowane na finansowanie zadań nie przewidzianych na etapie opracowania projektu planu finansowego Zakładu w ubiegłym roku. Dzięki temu Zakład jest w stanie sfinansować zadania związane z COVID-19 oraz kolejne zmiany legislacyjne w ramach zatwierdzonego na 2021 rok planu finansowego.

Na 2022 rok wprowadzone zostały zasady oszczędnego wydatkowania jako kontynuacja polityki zainicjowanej w 2020 roku. W konsekwencji w projekcie planu finansowego Zakładu na 2022 rok założony został spadek kosztów w relacji r/r na niektórych pozycjach planu.

2. Przewidywane wykonanie planu na rok 2021

2.1. Przychody

W przewidywanym wykonaniu planu br. oszacowano, że przychody Zakładu (łącznie z odpisem z FUS na działalność ZUS w kwocie 3.865.499 tys. zł oraz odpisem z FEP w kwocie 4.081 tys. zł, tj. w kwotach wynikających z ustawy budżetowej na 2021 rok) wyniosą **4.895.081 tys. zł** i będą wyższe od planu br. o 103.640 tys. zł, (tj. o 2,2%), przy czym:

- **przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS** (tj. składek na otwarte fundusze emerytalne, FP, FGŚP i FS oraz na ubezpieczenie zdrowotne) szacuje się na kwotę łączną 287.702 tys. zł, tj. wyższą od planu o 54.171 tys. zł (tj. o 23,2%). Wyższa prognoza wynika z:
 - wpływu przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek na OFE, które nie były pierwotnie planowane,
 - aktualizacji prognozy przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek na FP, FGŚP, FS na skutek niższej recesji niż zakładana na etapie projektu planu,
 - wyższej prognozy przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne, zgodnie z aktualizacją planu finansowego NFZ na rok 2021;
- **przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty** (tj. rent socjalnych, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, świadczeń na rzecz kombatantów, świadczeń zbiegowych realizowanych przez KRUS, od komorników za udzielanie informacji, rodzicielskich świadczeń uzupełniających i obsługi FAL w likwidacji, świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, dodatkowego rocznego świadczenia dla emerytów i rencistów, świadczenia postojowego oraz bonu turystycznego), przewiduje się na kwotę łączną 486.713 tys. zł, tj. wyższą od planu o 42.850 tys. zł (tj. o 9,7%). Wyższa prognoza wynika m.in. z uwzględnienia uzyskania przez Zakład przychodów z nowych źródeł: kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. „14-sta emerytura”) oraz świadczenia w ramach programu „Dobry start” (tzw. „300+”),
- **przychody finansowe** przewiduje się na kwotę 7.053 tys. zł, tj. wyższą od planu o 1.353 tys. zł (tj. o 23,7%) – jako wynik planowanego w 2021 r. wzrostu oprocentowania rachunków bankowych i lokat,
- **pozostałe przychody** (głównie uzyskiwane z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych oraz pozostałych przychodów operacyjnych, w tym za terminowe wpłacanie podatku

dochodowego od osób fizycznych) przewiduje się w kwocie 244.033 tys. zł, tj. wyższej od planu o 5.266 tys. zł (tj. o 2,2%), w związku z uwzględnieniem wyższej prognozy wpływów przychodów z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych.

2.2. Koszty działalności bieżącej

W przewidywanym wykonaniu planu br. oszacowano, że koszty działalności bieżącej Zakładu (z amortyzacją według stawek) wyniosą **5.389.392 tys. zł**, tj. będą niższe od planu o 368.483 tys. zł (tj. o 6,4%), a bez amortyzacji (naliczanej wg stawek) – **5.022.757 tys. zł**, tj. niższe od planu o 338.786 tys. zł (tj. o 6,3%). Niższa prognoza wykonania planu dotyczy m.in. :

- **kosztów amortyzacji** – których wysokość wynika z poziomu realizacji planu inwestycyjnego ZUS,
- **kosztów materiałów i energii** – niższa prognoza wynika z aktualizacji założeń co do słabszego oddziaływania epidemii na ograniczenie funkcjonowania Zakładu do końca 2021 roku,
- **usług związanych z przetwarzaniem danych** – niższe przewidywane wykonanie planu wynika m.in. ze zmniejszenia kosztów usług przekazywania danych ZETO,
- **kosztów najmu i utrzymania budynków, pomieszczeń i lokali** – na niższą prognozę wpłynęło ograniczenie ochrony fizycznej na rzecz systemów sygnalizacji włamania i napadu oraz podłączenie ich do stacji monitorowania alarmów,
- **usług remontowych i konserwacyjnych** – niższe przewidywane wykonanie planu wynika z braku składanych ofert w przeprowadzanych przetargach na usługi konserwacyjno-remontowe, przesunięcia części usług na rok następny, jak również korzystnie zawartych umów,
- **innych usług obcych** – niższa prognoza wynika z ograniczeń w zakresie usług consultingowych, tłumaczeń, usług transportowych oraz innych usług obcych, z uwagi na pandemię oraz obostrzenia wprowadzone w czasie lockdownu,
- **ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń** – niższa prognoza wynika z niepełnego wykorzystania środków na wpłaty na Pracownicze Plany Kapitałowe (PPK), ustalona w oparciu o złożone imienne deklaracje pracowników, którzy przystąpili do PPK,
- **zwrotu kosztów przejazdu oraz kosztów podróży służbowych** – niższa prognoza wynika ze spadku liczby osób wzywanych na badania lekarskie i ograniczeń rządu w przemieszczaniu się obywateli w związku epidemią.

2.3 Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

Przewidywane wykonanie planu inwestycyjnego na 2021 rok zostało wyszacowane na kwotę **499.604,5 tys. zł**, co stanowi 71,0% realizacji planowanych zadań inwestycyjnych, w oparciu o stopień zaangażowania prac, zawarte umowy, oferty wyłonione w postępowaniach przetargowych oraz zmiany w harmonogramach i zakresach realizacji zadań.

2.4. Zobowiązania i środki finansowe

Według oszacowanego przez Zakład przewidywanego wykonania br. zobowiązania na koniec roku ukształtują się na poziomie 719.198 tys. zł.

Środki finansowe jakimi będzie dysponował Zakład na koniec 2021 r. według prognozy ukształtują się na poziomie 861.304 tys. zł, które stanowią będą środki pieniężne na rachunkach bankowych i lokatach.

3. Plan finansowy ZUS na rok 2022

3.1. Założenia

Plan finansowy Zakładu na rok 2022 został przygotowany w formacie zgodnym z rozporządzeniem Ministra Finansów¹⁰, tzw. „notą budżetową”. Plan finansowy na 2022 rok został opracowany z uwzględnieniem:

- wskaźników makroekonomicznych przyjętych przez Radę Ministrów do opracowania materiałów do ustawy budżetowej na rok 2022, w tym w zakresie wzrostu wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę do kwoty 3.000 zł oraz wzrostu wysokości minimalnej stawki godzinowej w umowach cywilnoprawnych do kwoty 19,60 zł,
- wytycznych Ministra Finansów z dnia 21 lipca 2021 r. (znak: BP6.411.9.2021), za wyjątkiem kwestii dotyczących wysokości odpisu z FUS oraz wynagrodzeń osobowych,
- wysokości odpisu z FUS na działalność ZUS w kwocie 4.910.650 tys. zł oraz wysokości odpisu z FEP w kwocie 4.592 tys. zł,
- aktualnego stanu organizacyjnego Zakładu,
- aktualnego stanu prawnego, z uwzględnieniem projektów przepisów aktów prawnych oczekujących na wejście w życie przyjętych przez Radę Ministrów,
- planowanej liczby świadczeniobiorców obsługiwanych przez jednostki organizacyjne ZUS,
- wysokości środków na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych naliczonych zgodnie z podstawą wynikającą z pisma Ministra Finansów z dnia 21 lipca 2021 r.

Mając na uwadze powyższe, plan finansowy ZUS na 2022 rok zabezpiecza finansowanie dla zadań: (1) priorytetowych wynikających z Tarczy antykryzysowej, (2) niezbędnych dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania Zakładu, (3) dotyczących wdrożenia i realizacji Strategii Zakładu oraz (4) zapewniających środki ochrony dla klientów oraz pracowników Zakładu przed skutkami COVID-19.

Ponadto, w planie finansowym Zakładu na 2022 rok na 01.01.2022 r. zostały uwzględnione: środki finansowe w kwocie 861.304 tys. zł, zapasy i należności w kwocie łącznej 47.179 tys. zł oraz zobowiązania w kwocie 719.198 tys. zł (w tym na zobowiązania z tytułu odsetek za nieprzekazanie do OFE – 28.659 tys. zł), oszacowane przez ZUS na podstawie przewidywanego wykonania 2021 r.

Po uwzględnieniu powyższych założeń na koniec roku 2022:

- środki finansowe ukształtują się na poziomie 135.480 tys. zł,

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 183 i 911, z 2020 r. poz. 259 i 1276 oraz z 2021 r. poz. 740)

- zapasy oraz należności ukształtują się na poziomie 47.179 tys. zł, a zobowiązania na poziomie 719.198 tys. zł.

3.2. Przychody

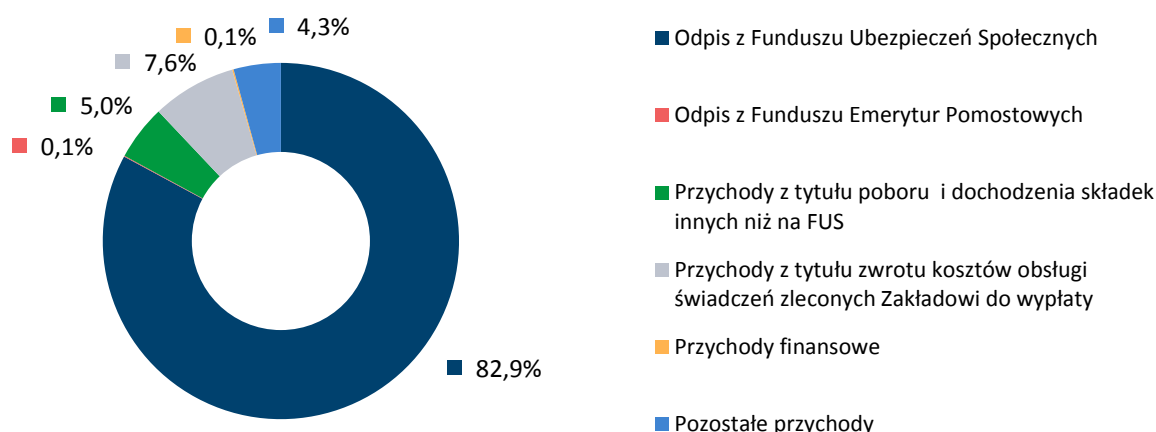
Zakład w 2022 roku będzie uzyskiwał przychody z czterech podstawowych źródeł:

- **odpisu z FUS,**
- **odpisu z FEP,**
- **przychodów z zadań zleconych Zakładowi** do realizacji, głównie z tytułu: (1) poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS (tj. na OFE, FP, FGŚP, FS, ubezpieczenie zdrowotne) oraz (2) zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty (tj. rent socjalnych, zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, świadczeń na rzecz kombatantów, świadczeń zbiegowych realizowanych przez KRUS, rodzicielskich świadczeń uzupełniających, świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, dodatkowego rocznego świadczenia dla emerytów i rencistów, tzw. „13-tej emerytury”, bonu turystycznego, świadczenia wychowawczego „Dobry start”, świadczenia wychowawczego „500+” oraz prowizji za informacje udzielane komornikom),
- **innych przychodów** (pozostałych, operacyjnych i finansowych) uzyskiwane głównie z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych, a także: za terminowe wpłacanie podatku dochodowego od osób fizycznych, ze sprzedaży pozostałych produktów i usług (np. nieruchomości, środków trwałych, wydawnictw własnych i druków, wynajmu sal i bazy noclegowej w Centrach Szkoleń), jak również z tytułu oprocentowania środków na rachunkach bankowych.

Łączne przychody Zakładu na 2022 r. zostały określone na kwotę **5.926.299 tys. zł**, co oznacza wzrost o 21,1% w stosunku do p.w. 2021. W stosunku do planu na 2021 r. przychody będą wyższe o 1.134.858 tys. zł (tj. o 23,7%).

Strukturę przychodów w 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Struktura przychodów ogółem w 2022 r.

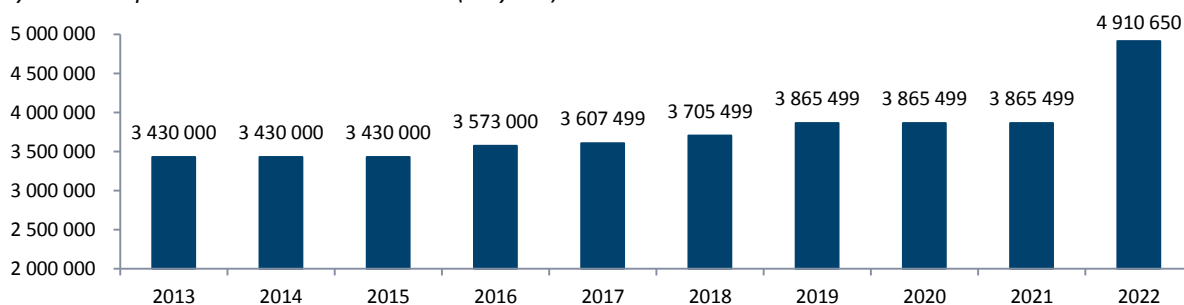

3.2.1. Odpis z FUS

Odpis z FUS jest dominującym źródłem przychodów Zakładu, jego wysokość co roku ustalana jest w ustawie budżetowej. Odpis z FUS na 2022 r. został zaplanowany w kwocie **4.910.650 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od planu na 2021 r. o 1.045.151 tys. zł (tj. o 27,0%).

Wysokość odpisu z FUS w poszczególnych latach przedstawia poniższy wykres.

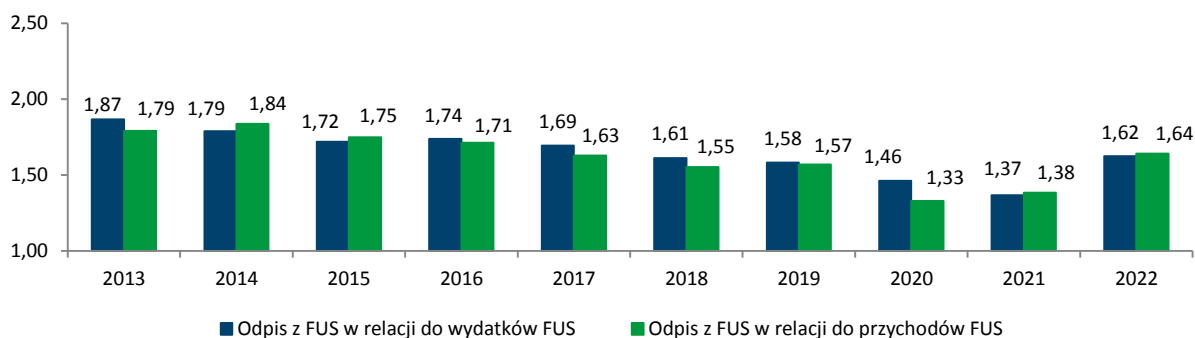
Wykres 2. Odpis z FUS w latach 2013-2022 (w tys. zł)

Odpis z FUS na działalność ZUS w 2022 r. w relacji do przychodów FUS zaplanowanych na 2022 r. wyniesie 1,64%, natomiast w relacji do wydatków FUS wyniesie 1,62%.

Kształtowanie się relacji odpisu z FUS do przychodów i wydatków FUS w perspektywie 10 lat (lata 2013-2022) przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Odpis z FUS w relacji do przychodów FUS i wydatków FUS w latach 2013-2022 w %.

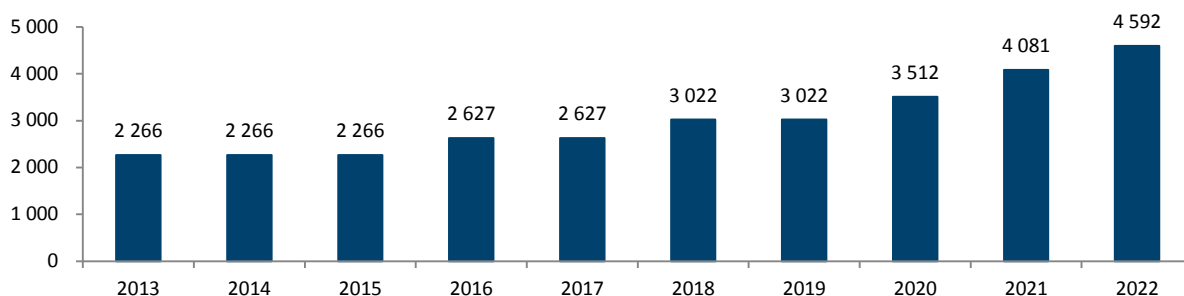

3.2.2. Odpis z FEP

Wysokość odpisu z FEP jest ustalana corocznie w ustawie budżetowej. Na 2022 r. wysokość odpisu z FEP została zaplanowana w kwocie **4.592 tys. zł**, zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów zawartymi w piśmie z dnia 21 lipca 2021 r.

Wysokość odpisu z FEP w poszczególnych latach przedstawia poniższy wykres.

Wykres 4. Odpis z FEP w latach 2013-2022 (w tys. zł).

3.2.3. Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS

Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS naliczone są jako odsetek od wielkości składek według określonego wskaźnika (zgodnie z właściwym ustawodawstwem lub zawartymi umowami i porozumieniami). Przychody te zostały oszacowane na 2022 r. na kwotę łączną **296.994 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 9.292 tys. zł (o 3,2%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 63.463 tys. zł (o 27,2%).

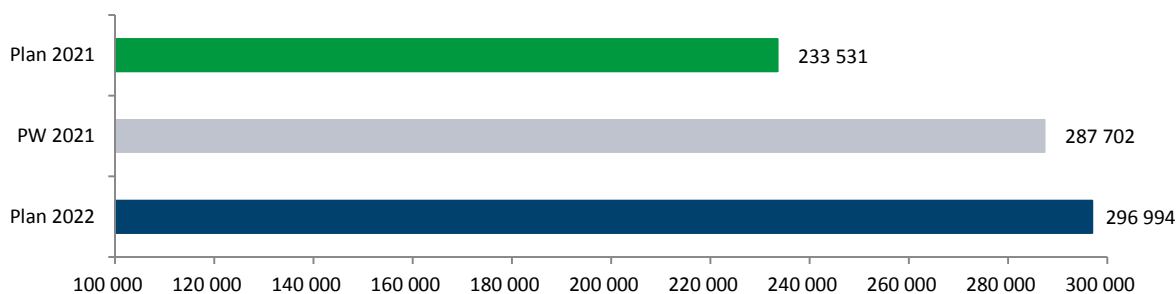
W ramach tych przychodów zostały wyszacowane:

- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na otwarte fundusze emerytalne w kwocie **15.126 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 127 tys. zł (o 0,8%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 15.126 tys. zł,
- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na FP, FS i FGŚP w kwocie łącznej **81.438 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 2.387 tys. zł (o 3,0%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 15.935 tys. zł (o 24,3%),
- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie **200.430 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 6.778 tys. zł (o 3,5%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 32.402 tys. zł (o 19,3%).

Wyższe przychody w tej grupie są wynikiem poprawy sytuacji makroekonomicznej w kraju oraz stopniowym znoszeniem ograniczeń wprowadzonych celem kontrolowania pandemii COVID-19, przy jednoczesnym uwzględnieniu prognozowanego wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

Wysokość przychodów z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS (w tys. zł).

3.2.4. Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty

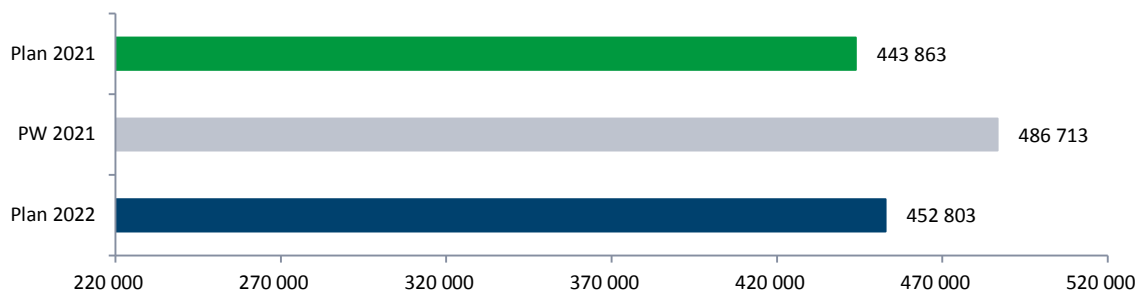
Przychody z tytułu zadań zleconych Zakładowi do realizacji uregulowane są przepisami ustalającymi wysokość prowizji (opłat) pobieranych przez ZUS. Wysokość tych prowizji waha się w przedziale od 0,1% do 2,5%. W planie finansowym na 2022 r. przychody te zostały oszacowane na kwotę łączną **452.803 tys. zł**, tj. w kwocie niższej od p.w. 2021 o 33.910 tys. zł (o 7,0%) oraz wyższej w stosunku do planu na 2021 r. o 8.940 tys. zł (o 2,0%). W ramach tych przychodów zostały wyszacowane:

- przychody z tytułu obsługi **rent socjalnych** w kwocie **105.776 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 2.948 tys. zł (o 2,9%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 8.774 tys. zł (o 9,0%),
- przychody z tytułu obsługi **zasiłków i świadczeń przedemerytalnych** w kwocie **10.266 tys. zł**, tj. w kwocie niższej od p.w. 2021 o 482 tys. zł (o 4,5%) oraz niższej od planu na 2021 r. o 2.408 tys. zł (o 19,0%),
- przychody z tytułu **obsługi świadczeń na rzecz kombatantów** oraz innych świadczeń w kwocie **19.306 tys. zł**, tj. w kwocie niższej od p.w. 2021 o 1.255 tys. zł (o 6,1%) oraz niższej od planu na 2021 r. o 7.610 tys. zł (o 28,3%),
- przychody z tytułu obsługi **świadczeń zbiegowych realizowanych przez KRUS** w kwocie **20.027 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 1.428 tys. zł (o 7,7%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 1.176 tys. zł (o 6,2%),
- przychody z tytułu **obsługi pozostałych świadczeń** w kwocie **297.428 tys. zł**, tj. w kwocie niższej od p.w. 2021 o 36.549 tys. zł (o 10,9%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 9.008 tys. zł (o 3,1%).

Na wysokość przychodów z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty mają wpływ przede wszystkim przychody z tytułu obsługi pozostałych świadczeń, których spadek w stosunku do p.w. 2021 jest wynikiem **braku wpływów z wypłaty** świadczenia postojowego oraz dodatkowego rocznego świadczenia pieniężnego dla emerytów i rencistów (tzw. „14-stej emerytury), jak również zakończeniem wpływów z prowizji bonu turystycznego wraz z końcem obowiązywania ustawy w marcu 2022 r. W planie finansowym na 2022 r. uwzględniono natomiast przychody z tytułu realizacji przez Zakład nowego zadania, tj. obsługi świadczenia wychowawczego „500+” oraz kontynuacji realizacji zadania nałożonego na Zakład w 2021 r., tj. obsługi świadczenia wychowawczego „Dobry start” (tzw. 300+).

Wysokość przychodów z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6. Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych do wypłaty (w tys. zł)

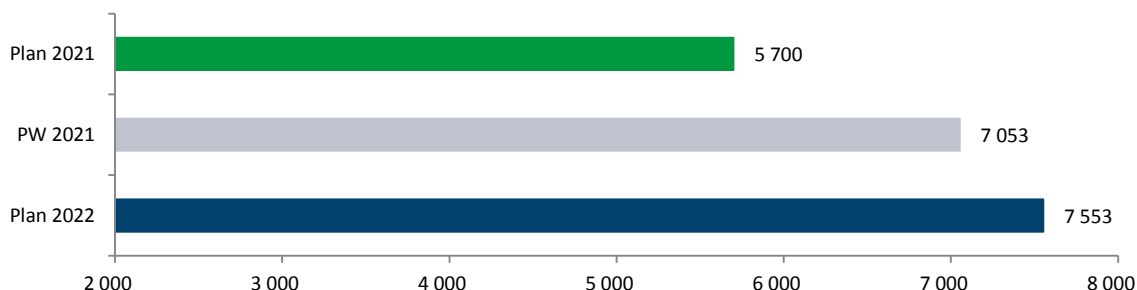
3.2.5. Przychody finansowe

Przychody finansowe uzyskiwane głównie z odsetek od lokat zostały oszacowane na 2022 r. w kwocie **7.553 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 500 tys. zł (o 7,1%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 1.853 tys. zł (o 32,5%).

Wyższe przychody finansowe w 2022 roku wynikają z planowanego podwyższenia stóp procentowych od środków finansowych utrzymywanych przez Zakład na rachunkach bankowych i lokatach.

Wysokość przychodów finansowych z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 7. Przychody finansowe (w tys. zł).

3.2.6. Pozostałe przychody

Pozostałe przychody Zakładu na 2022 r. zostały oszacowane na kwotę łączną **253.707 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 9.674 tys. zł (o 4,0%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 14.940 tys. zł (o 6,3%). W ramach tych przychodów zostały wyszacowane:

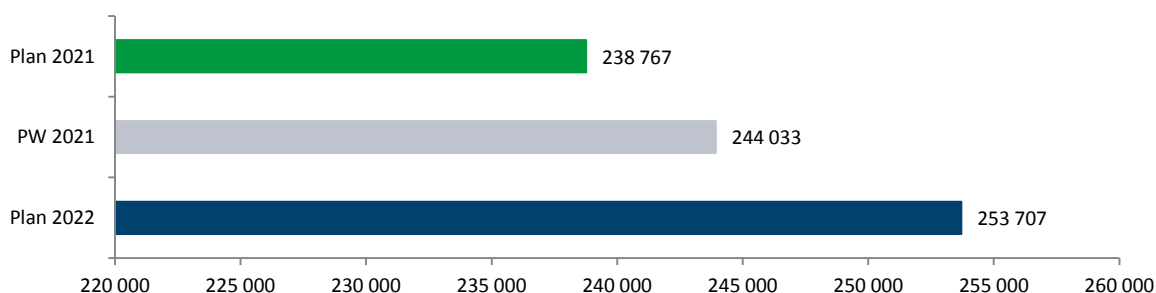
- przychody uzyskiwane z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych w kwocie **170.000 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2021 oraz od planu na 2021 r. o 10.000 tys. zł (o 6,3%),
- przychody ze sprzedaży własnych produktów, materiałów i usług w kwocie **7.752 tys. zł** (np. nieruchomości, wydawnictw własnych i druków, wynajmu sal i bazy noclegowej w Centrach Szkoleń), tj. w kwocie wyższej od p.w. 2021 oraz od planu na 2021 r. o 400 tys. zł (o 5,4%),

- **przychody operacyjne** uzyskiwane głównie za terminowe wpłacanie podatku dochodowego od osób fizycznych, otrzymane odszkodowania i kary, wpływy z dzierżawy budynków itp. w kwocie **75.955 tys. zł**, tj. w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 107 tys. zł (o 0,1%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 4.540 tys. zł (o 6,4%).

Na wysokość pozostałych przychodów mają wpływ przede wszystkim przychody z tytułu zwrotu kosztów egzekucyjnych, które wyszacowano na poziomie wyższym od planu na 2021 r. o 6,3%.

Wysokość pozostałych przychodów z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 8. Pozostałe przychody Zakładu (w tys. zł).

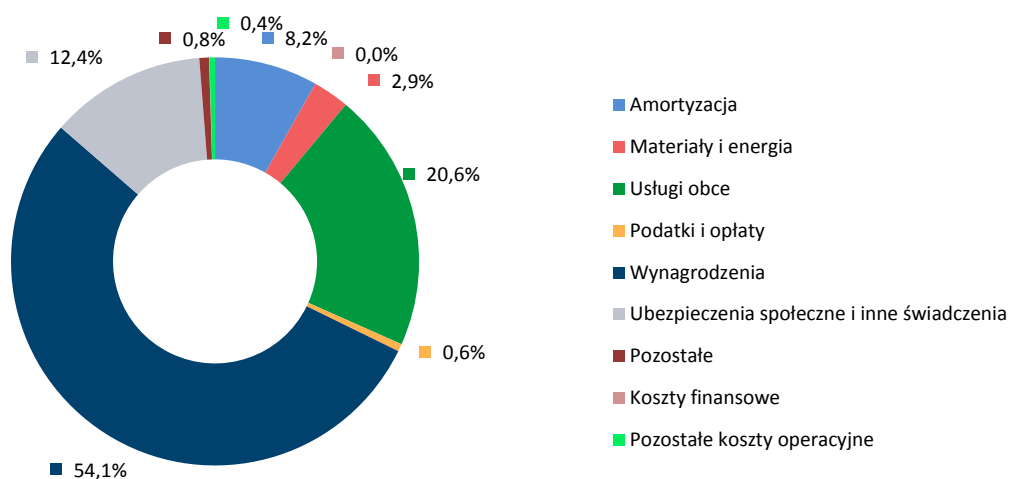

3.3. Koszty działalności bieżącej

Koszty działalności bieżącej Zakładu na 2022 r. zostały oszacowane na kwotę łączną **6.101.629 tys. zł**. Koszty działalności bieżącej Zakładu na 2022 r. z amortyzacją według stawek zostały zaplanowane w wysokości wyższej od p.w. 2021 o kwotę 712.237 tys. zł (o 13,2%), natomiast w odniesieniu do planu na 2021 r. w wysokości wyższej o kwotę 343.754 tys. zł (o 6,0%).

Strukturę kosztów działalności bieżącej Zakładu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Struktura kosztów działalności bieżącej ogółem w 2022 r.

3.3.1. Amortyzacja

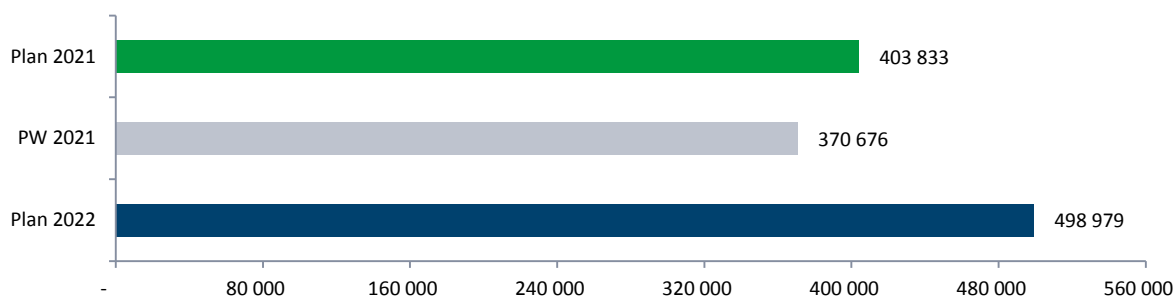
Koszty **amortyzacji** zostały oszacowane na kwotę łączną **498.979 tys. zł** i stanowią 8,2% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 128.303 tys. zł (o 34,6%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 95.146 tys. zł (o 23,6%).

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **odpisy amortyzacyjne** od środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych naliczane według stawek w kwocie **497.979 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 35,8% oraz wzrost w stosunku do planu na 2021 r. o 25,6%). Wzrost tych kosztów jest: (1) pochodną poziomu wykonania budżetu inwestycyjnego Zakładu w latach 2019-2021, (2) sukcesywnego odtwarzania majątku w obszarze IT, (3) modyfikacji systemów oraz (4) poziomu wydatków inwestycyjnych, które zostały zaplanowane na 2022 r.,
- **koszty zakupów wyposażenia** o niskiej wartości (głównie związanego z wyposażaniem stanowisk pracy) w kwocie **1.000 tys. zł** (spadek do p.w. 2021 o 75,3% oraz spadek w stosunku do planu na 2021 r. o 86,7%). Spadek tych kosztów jest konsekwencją wprowadzonych ze skutkiem od 1 stycznia 2022 r. zmian w Polityce rachunkowości Zakładu, polegających na finansowaniu zakupów mebli o wartości jednostkowej do 10 tys. zł w ciężar planu inwestycyjnego Zakładu, za wyjątkiem zakupów doraźnych i awaryjnych.

Wysokość kosztów amortyzacji z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10. Amortyzacja (w tys. zł)

3.3.2 Materiały i energia

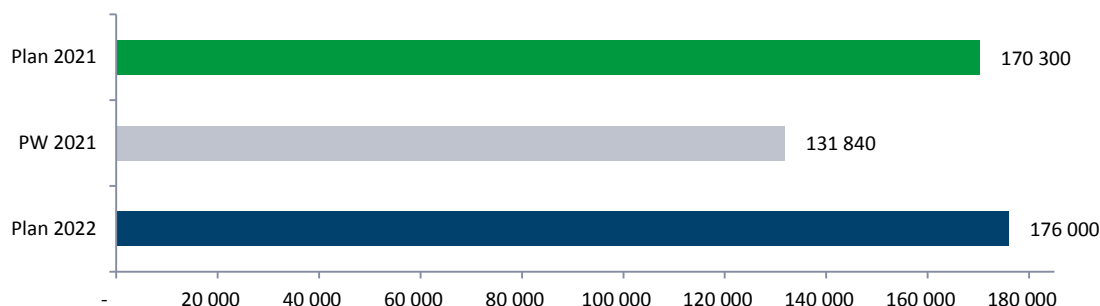
Koszty zakupu **materiałów i energii** zostały oszacowane na kwotę łączną **176.000 tys. zł** i stanowią 2,9% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 44.160 tys. zł (o 33,5%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 5.700 tys. zł (o 3,3%).

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **koszty zużycia materiałów** w kwocie **75.000 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 42,7% oraz spadek w stosunku do planu na 2021 r. o 17,6%). W kwocie tej zostały ujęte środki finansowe na zakupy materiałów do ochrony przed COVID-19, zgodnie ze standardami środków ochrony osobistej dla pracowników i klientów Zakładu,
- **koszty zużycia energii** w kwocie **101.000 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 oraz wzrost w stosunku do planu na 2021 r. o 27,4%). Wzrost tych kosztów spowodowany jest planowanym zawarciem nowej umowy na dostawę energii elektrycznej dla Centrali oraz 43 oddziałów ZUS, z uwzględnieniem wyższych stawek cen energii.

Wysokość kosztów materiałów i energii z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11. Zużycie materiałów i energii (w tys. zł)

3.3.3. Usługi obce

Koszty usług obcych na 2022 rok zostały oszacowane na kwotę **1.260.318 tys. zł** i stanowią 20,6% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 216.165 tys. zł (o 20,7%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 14.445 tys. zł (o 1,2%).

Dominującą pozycję w kosztach usług obcych stanowią **usługi pocztowe i bankowe** (35,5%), które zostały oszacowane na kwotę **443.073 tys. zł**, tj. wyższą od p.w. 2021 o 42.272 tys. zł (o 10,5%), a w stosunku do planu na 2021 r. wyższą o 38.202 tys. zł (o 9,4%).

W ramach tej pozycji planu zostały ujęte:

- koszty **przekazywania świadczeń „gotówkowych”** za pośrednictwem Poczty Polskiej S.A, w kwocie **257.686 tys. zł**. Wzrost kosztów o 12,8% do planu na 2021 r. wynika z zawarcia od września br. nowej umowy, zgodnie z którą nastąpił wzrost stawki za przekaz z 7,12 zł do 9,55 zł,
- **koszty korespondencji i usług kurierskich**, w tym w zakresie wysyłki masowej do klientów ZUS (m.in. deklaracja podatkowa PIT czy decyzja waloryzacyjna) w kwocie **161.381 tys. zł**. Wyższe koszty korespondencji zostały oszacowane w oparciu o obowiązujące aktualnie wyższe stawki w umowie z Poczta Polska S.A. (od stycznia 2021 r. nastąpił wzrost ceny jednostkowej listu krajowego zwykłego z 1,09 zł na 2,08 zł oraz listu krajowego poleconego z 3,48 zł na 3,78 zł),
- koszty **przekazywania świadczeń na rachunki bankowe** oraz pozostałe koszty usług bankowych, m.in. z tytułu obsługi bonu turystycznego, wypłaty świadczeń 300+ oraz 500+ w kwocie **10.368 tys. zł**,
- koszty za korzystanie z **usługi OGNIVO** w kwocie **1.278 tys. zł**,
- koszty dotyczące rejestrowanych doręczeń elektronicznych (e-doręczenia)¹¹ w kwocie **9.000 tys. zł**,
- pozostałe opłaty pocztowe i bankowe w kwocie **3.360 tys. zł**, w tym m.in. na: opłaty portoryjne za tzw. „czerwone przekazy”, koszty bankowe związane z realizacją zleceń dewizowych, prowizje bankowe związane z prowadzeniem rachunków w walutach obcych oraz pozostałe opłaty pocztowe.

¹¹ Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2320, z 2021 r. poz. 72, 802, 1135 i 1163)

Drugą co do wielkości pozycję stanowią **usługi związane z przetwarzaniem danych** (31,8%), które zostały oszacowane na kwotę **405.437 tys. zł**, tj. wyższą od p.w. 2021 o 71.191 tys. zł (o 21,3%), a w stosunku do planu na 2021 r. niższą o 16.597 tys. zł (o 3,9%). Spadek tych kosztów wynika z niższych kosztów (1) usług świadczeń ZETO oraz (2) pozostałych kosztów informatycznych.

Poziom kosztów w tej pozycji jest związany z ponoszonymi wydatkami inwestycyjnymi w obszarze IT, związanymi z (1) modyfikacjami systemów informatycznych, (2) dostosowaniem ich do zmian legislacyjnych, (3) obsługi nowych zadań i (4) automatyzacji procesów.

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- koszty usług informatycznych w kwocie **382.289 tys. zł**, w szczególności na:
 - usługi wsparcia eksploatacji i utrzymania KSI oraz usługi związane z realizacją zakupów IT – **201.901 tys. zł**,
 - usługi ZETO związane m.in. z modyfikacją, eksploatacją i konserwacją systemów emerytalno-rentowych – **27.073 tys. zł**,
 - pozostałe usługi informatyczne (m.in. opiekę serwisową eksploatowanego oprogramowania komputerowego) – **153.315 tys. zł**,
- koszty usług ZETO oraz koszty pozostałych usług informatycznych dla oddziałów ZUS, związane głównie z bieżącą eksploatacją systemów emerytalno-rentowych w kwocie **23.148 tys. zł**.

Kolejną co do wielkości pozycję stanowią **pozostałe usługi** (31,2%), które zostały oszacowane na kwotę **393.269 tys. zł**, tj. wyższą od p.w. 2021 o 99.419 tys. zł (o 33,8%), a w stosunku do planu na 2021 r. niższą o 7.895 tys. zł (o 2,0%).

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **koszty najmu oraz utrzymania budynków i pomieszczeń** w kwocie **198.409 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 14,7% oraz wzrost w stosunku do planu na 2021 r. o 1,7%).

Wzrost kosztów r/r wynika przede wszystkim z: (1) planowanego wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz minimalnej stawki godzinowej w przypadku umów cywilnoprawnych, (2) uwzględnienia uregulowań prawa zamówień publicznych, które umożliwiają kontrahentom występowanie o zwiększenie wynagrodzenia w związku z zawartą już umową, jeżeli wzrost ich kosztów spowodowany jest zmianą przepisów prawa. W związku z powyższym w planie na 2022 r. założono wzrost kosztów na usługi ochrony osób i mienia o 6,7% oraz wzrost kosztów na usługi utrzymania czystości o 12,1% (w stosunku do p.w. 2021 r.).

Na ogólną kwotę wydatków dotyczących kosztów najmu i utrzymania budynków składają się:

- najem budynków, pomieszczeń i gruntów – **18.382 tys. zł**,
- usługi związane z utrzymaniem obiektów (usługi czystościowe, kominiarskie, wywóz śmieci itd.) – **101.520 tys. zł**,
- dozór i ochrona mienia – **76.033 tys. zł**,

- pozostałe usługi najmu (np.: dzierżawa sprzętu i urządzeń, sal i ośrodków szkoleniowych) - **2.474 tys. zł**,
- **usługi remontowe i konserwacyjne** w kwocie **94.415 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 55,7% oraz spadek w stosunku do planu na 2021 r. o 1,7%), z czego:
 - usługi remontowe pomieszczeń i budynków zaplanowane w wysokości **20.000 tys. zł**, tj. na poziomie planu na 2021 r. Środki na 2022 r. we wskazanej wysokości zabezpieczają potrzeby Zakładu na działalność remontową,
 - pozostałe usługi serwisowo-konserwacyjne zaplanowane w wysokości **74.415 tys. zł**, w tym m.in. na: koszty serwisowania, napraw i konserwacji (1) infrastruktury IT (serwery, macierze dyskowe, urządzenia LAN/WWAN, biblioteki taśmowe, przełączniki SAN HP, sprzęt dla platformy Mainframe, urządzenia sieciowe, serwis Programu budowy systemu Cyberbezpieczeństwa), które pełnią jedną z najistotniejszych ról w funkcjonowaniu środowisk informatycznych oraz (2) urządzeń poligraficznych, pojazdów samochodowych i pozostałych urządzeń,
- **koszty innych usług obcych** w łącznej kwocie **83.000 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 56,8% oraz bez zmian w stosunku do planu na 2021 r.) z czego:
 - **koszty obsługi świadczeń zbiegowych** realizowanych przez KRUS oszacowano w kwocie **29.100 tys. zł**,
 - **koszty innych usług** oszacowano w kwocie **53.900 tys. zł**. W zaplanowanej kwocie zostały uwzględnione m.in. koszty obsługi infolinii telefonicznej bonu turystycznego, usługi aktuarialne i audytorskie, zwiększone usługi consultingowe, badania i ekspertyzy (zwłaszcza w obszarze modyfikacji systemów informatycznych oraz zarządzania zasobami ludzkimi), usługi transportowe, poligraficzne, gastronomiczne, pralnicze (w tym: fartuchy lekarskie), introligatorskie, tłumaczenia, usługi archiwizacyjne oraz zwiększone koszty zakupu i odnawiania certyfikatów do podpisów elektronicznych,
- **koszty zakupu wartości niematerialnych i prawnych oraz opłat licencyjnych** w kwocie łącznej **10.799 tys. zł**,
- **koszty badań osób ubiegających się o świadczenia rentowe** w kwocie **6.646 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 37,3% oraz wzrost w stosunku do planu na 2021 r. o 10,8%). Wzrost tych kosztów uwzględnia zwiększenie liczby konsultacji specjalistycznych, jak również ewentualne podwyższenie limitów cen na badania zlecane w postępowaniu orzecznictwem.

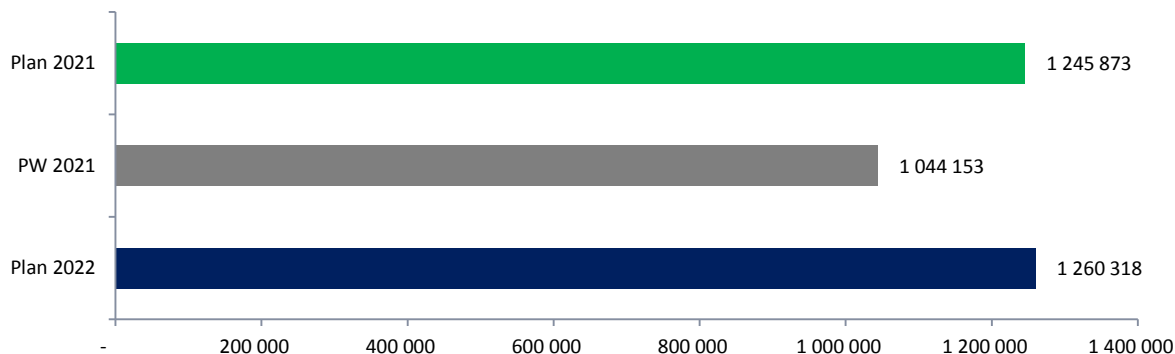
Ostatnią co do wielkości pozycję stanowią **usługi telekomunikacyjne** (1,5%), które zostały oszacowane na kwotę **18.539 tys. zł**, tj. wyższą od p.w. 2021 o 3.283 tys. zł (o 21,5%), a w stosunku do planu na 2021 r. wyższą o 735 tys. zł (o 4,1%).

W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- koszty **łączy teletransmisyjnych i internetowych** w kwocie **6.560 tys. zł**. Wzrost o 20,2% do p.w. 2021 wynika z zabezpieczenia wyższych kosztów usługi masowej wysyłki SMS oraz usługi świadczenia kompleksowej sieci rozległej WAN KSI ZUS,
- koszty usług z zakresu **telefonii stacjonarnej i komórkowej** w kwocie **11.979 tys. zł**. Wzrost o 22,2% do p.w. 2021 wynika z zabezpieczenia wyższych środków w postępowaniu w zakresie telefonii komórkowej.

Wysokość kosztów usług obcych z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 12. Koszty usług obcych (w tys. zł)

3.3.4. Podatki i opłaty

Koszty **podatków i opłat** zostały oszacowane na kwotę **36.450 tys. zł** i stanowią 0,6% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 8.350 tys. zł (o 29,7%) oraz niższej od planu na 2021 r. o 5.578 tys. zł (o 13,3%).

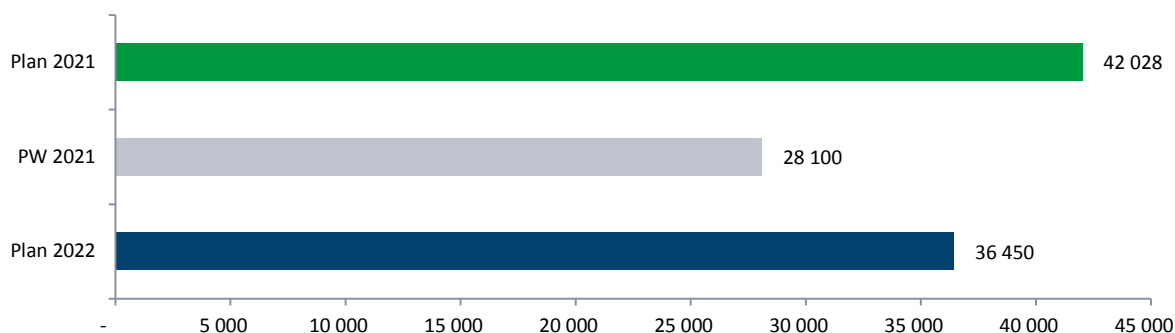
W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego** w kwocie łącznej **11.850 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 22,1% oraz spadek w stosunku do planu na 2021 r. o 0,8%). Wzrost kosztów r/r spowodowany jest m.in. coroczną podwyżką stawek podatku od nieruchomości,
- **opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów** w kwocie **3.100 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 36,9% oraz wzrost w stosunku do planu na 2021 r. o 0,5%). Przyczyna wzrostu – jak wyżej,
- **opłaty urzędowe**, związane z dochodzeniem należności w sprawach z zakresu statutowej działalności ZUS, w związku z którą Zakładowi przysługują środki ochrony prawnej właściwe organom administracji publicznej, tj. opłaty i koszty egzekucyjne, sądowe i komornicze w kwocie **12.000 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 16,6% oraz spadek w stosunku do planu na 2021 r. o 20,0%). Spadek kosztów w stosunku do planu br. jest wynikiem zmiany od 1 stycznia 2022 r. przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹² dotyczących zasad poboru opłaty komorniczej.

Wysokość kosztów podatków i opłat z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

¹² Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427, z późn. zm.)

Wykres 13. Podatki i opłaty (w tys. zł)

3.3.5 Wynagrodzenia

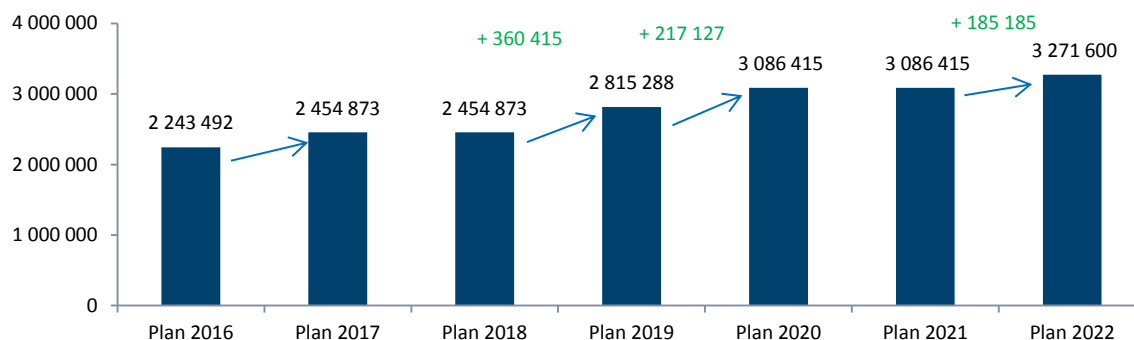
Wynagrodzenia na 2022 rok zostały oszacowane w kwocie **3.300.009 tys. zł** i stanowią 54,1% kosztów ogółem. Koszty te zaplanowane zostały w kwocie wyższej o 186.894 tys. zł (o 6,0%) w stosunku do planu br., z czego:

- **wynagrodzenia osobowe** w kwocie **3.271.600 tys. zł**, tj. wyższej w stosunku do planu br. o 185.185 tys. zł (o 6,0%). W ramach funduszu wynagrodzeń osobowych na 2022 r. uwzględnione zostały: (1) wzrost płac dla pracowników Zakładu oraz (2) zabezpieczenie środków na prowadzenie racjonalnej polityki kadrowej, w tym:
 - zatrudnienie lekarzy orzeczników oraz lekarzy orzeczników członków komisji lekarskich oraz pozyskanie specjalistów w obszarach wymagających wysoko wyspecjalizowanej kadry (np. informatycy, inspektorzy kontroli płatników składek),
 - podwyższenie minimalnego wynagrodzenia za pracę dla ponad 1.200 pracowników,
 - zapewnienie środków na tzw. obowiązkowe składniki wynagrodzeń: nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalno-rentowe, których konieczność wypłaty jest zagwarantowana w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników ZUS,
 - wypłatę rekompensat za pracę w godzinach nadliczbowych, w przypadku konieczności pilnej realizacji zadań wynikających ze zmian legislacyjnych.
- **pozostałe wynagrodzenia** w kwocie **28.409 tys. zł**, tj. wyższej w stosunku do planu br. o kwotę 1.709 tys. zł (o 6,4%) oraz wyższej w stosunku do p.w. 2021 o kwotę 8.790 tys. zł, (o 44,8%). W ramach tych środków zostały zaplanowane:
 - **wynagrodzenia wynikające z umów cywilnoprawnych** w kwocie **20.275 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 69,3% oraz wzrost w stosunku do planu na 2021 r. o 6,4%), w tym: wynagrodzenia wypłacane za przeprowadzane badania, wydawane opinie i konsultacje medyczne, jak również wynagrodzenia lekarzy orzeczników i członków komisji lekarskich, w związku z realizacją przez Zakład zadania związanego z ustaleniem i wypłatą świadczeń uzupełniających dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. W powyższej kwocie został założony wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz minimalnej stawki godzinowej. Wzrost kosztów wynagrodzeń zakłada podwyższenie limitów cen na badania zlecane w postępowaniu orzeczniczym oraz przeprowadzenie większej liczby badań w 2022 r.,
 - **pozostałe wynagrodzenia** zaplanowano na 2022 r. w kwocie **8.134 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 oraz w stosunku do planu na 2021 r. o 6,4%). Koszty te obejmują dodatkowe

wynagrodzenia dla radców prawnych z tytułu zastępstwa w postępowaniu sądowym oraz wynagrodzenia wypłacane członkom Rady Nadzorczej ZUS.

Wysokość wynagrodzeń osobowych w latach 2016 - 2022 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 14. Plany wynagrodzeń osobowych w latach 2016 – 2022 (w tys. zł).

3.3.6. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia

Koszty w pozycji ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia zostały oszacowane na kwotę łączną **754.599 tys. zł** i stanowią 12,4% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 81.667 tys. zł (o 12,1%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 45.863 tys. zł (o 6,5%).

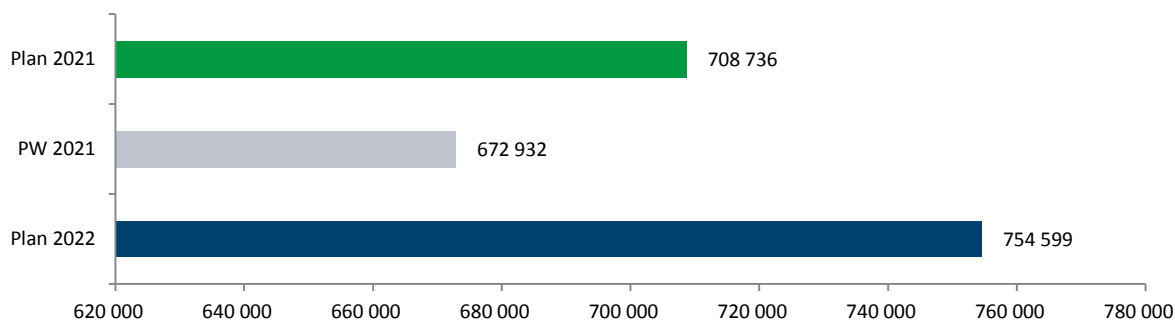
W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **pochodne od wynagrodzeń** w kwocie łącznej **611.989 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 8,1% oraz wzrost w stosunku do planu na 2021 r. o 6,1%), naliczone proporcjonalnie do wynagrodzeń, tj. składki na ubezpieczenia społeczne w kwocie – 546.098 tys. zł oraz składki na FP i FS w kwocie – 65.891 tys. zł,
- **odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych** w kwocie **81.938 tys. zł**, (wzrost do p.w. 2021 o 8,1% oraz wzrost w stosunku do planu na 2021 r. o 7,5%), naliczone zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 21 lipca 2021 r.,
- **inne** w kwocie łącznej **60.672 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 94,2% oraz wzrost w stosunku do planu na 2021 r. o 8,6%), z czego:
 - **świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów bhp** w kwocie **8.420 tys. zł**, w tym m.in. na ewentualne zwiększenie kosztów refundacji kosztów zakupu okularów do pracy przy monitorze ekranowym dla pracowników Zakładu, środki ochrony indywidualnej, odzieży i obuwia roboczego, środki czystości oraz na zakup wody mineralnej,
 - **koszty szkoleń pracowników Zakładu** w kwocie **9.500 tys. zł**. Wzrost tych kosztów do planu na 2021 r. jest wynikiem planowanego zwiększenia liczby szkoleń,
 - **zakup usług zdrowotnych** w kwocie **9.801 tys. zł**, w tym m.in. na: okresowe profilaktyczne badania pracowników, badania dodatkowe oraz badania laboratoryjne w kierunku testów na COVID-19,

- **wpłaty na PPK w kwocie 32.951 tys. zł**, będących kosztem pracodawcy na podstawie ustawy o pracowniczych planach kapitałowych¹³.

Wysokość kosztów ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 15. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia (w tys. zł)

3.3.7. Pozostałe koszty rodzajowe

Pozostałe koszty rodzajowe zostały oszacowane na kwotę **46.700 tys. zł** i stanowią 0,8% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 24.093 tys. zł (o 106,6%) oraz wyższej od planu na 2021r. o 328 tys. zł (o 0,7%).

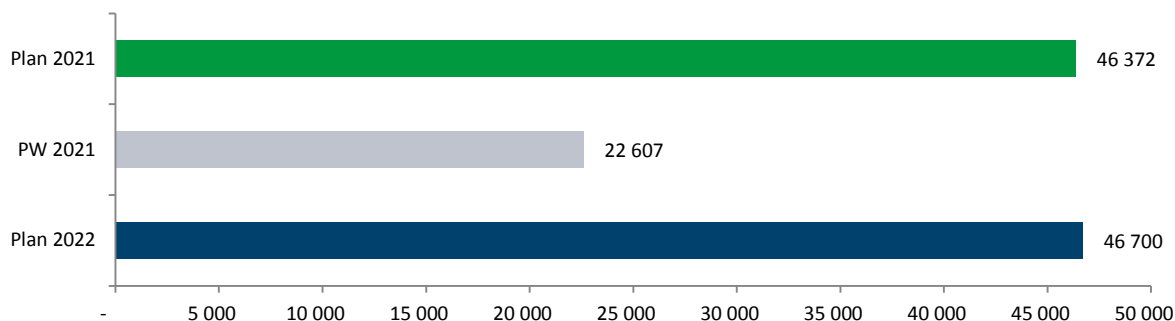
W ramach tego rodzaju kosztów zaplanowano:

- **podróże służbowe** w kwocie **20.000 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 162,5% oraz spadek w stosunku do planu na 2021 r. o 2,0%), w tym głównie na: (1) przejazdy związane z kontrolą płatników składek, (2) podróże służbowe związane ze szkoleniami pracowników oraz (3) pozostałe podróże służbowe. Spadek kosztów uwzględnia mniejszą liczbę podróży służbowych na rzecz wykorzystywania w wyższym stopniu formy spotkań online,
- **zwrot kosztów przejazdu** osób wzywanych w postępowaniu przed organem rentowym oraz na badania lekarskie w kwocie **14.500 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 116,7% oraz wzrost w stosunku do planu na 2021 r. o 6,2%). Wzrost kosztów jest wynikiem planowanego zwiększenia liczby osób wzywanych na badania lekarskie,
- **koszty pozostałe** w kwocie **12.200 tys. zł** (wzrost do p.w. 2021 o 47,0% oraz spadek w stosunku do planu na 2021 r. o 0,8%), w tym na koszty ubezpieczeń, odpraw oraz kosztów reprezentacji.

Wysokość pozostałych kosztów rodzajowych z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2021 r. przedstawia poniższy wykres.

¹³ Ustawa z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1342).

Wykres 16. Pozostałe koszty rodzajowe (w tys. zł)

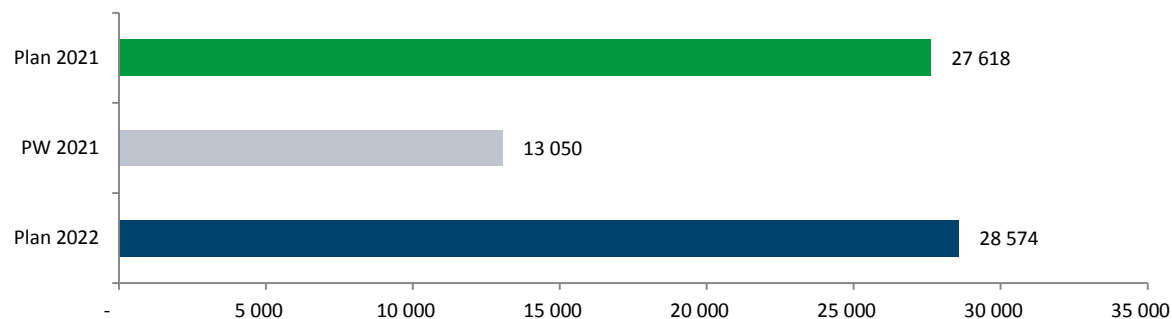

3.3.8. Koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne

Koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne zostały oszacowane na kwotę łączną **28.574 tys. zł** i stanowią 0,4% kosztów ogółem. Koszty te zostały zaplanowane w kwocie wyższej od p.w. 2021 o 15.524 tys. zł (o 119,0%) oraz wyższej od planu na 2021 r. o 956 tys. zł (o 3,5%). W planie na 2022 r. uwzględniono środki finansowe na ewentualne odszkodowania, kary, grzywny na rzecz osób fizycznych oraz prawnych wynikające z niekorzystnych dla Zakładu rozstrzygnięć spraw sądowych.

Wysokość kosztów finansowych i pozostałych kosztów operacyjnych z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 17. Koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne (w tys. zł)

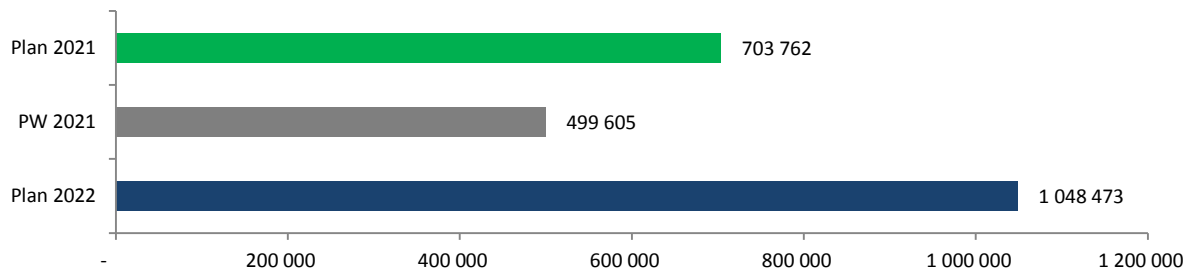
3.4. Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

Na finansowanie działalności Zakładu w zakresie nakładów na budowę i zakup środków trwałych w 2022 r. zostały zaplanowane środki w kwocie łącznej **1.048.473 tys. zł**. Nakłady te zaplanowano w wysokości wyższej o 344.711 tys. zł od planu na 2021 r. (o 49,0%) oraz wyższej o 548.868 tys. zł w stosunku do p.w. 2021 (o 109,9%).

Wzrost kosztów wynika przede wszystkim ze zwiększonych nakładów na zadania związane z informatyzacją Zakładu, które oszacowano na poziomie 783.162 tys. zł oraz zadania budowlane, które oszacowano na poziomie 112.435 tys. zł.

Wysokość nakładów inwestycyjnych z perspektywy planu na br., przewidywanego wykonania br. (p.w.) oraz planu na 2022 r. przedstawia poniższy wykres.

Wykres 18. Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (w tys. zł)

Plan finansowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rok 2022

Część A. Plan finansowy w układzie memoriałowym

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2022 r.
		[w tysiącach złotych]
1	2	3
I	STAN NA POCZĄTEK ROKU	x
1	Środki pieniężne	861 304
2	Inne aktywa finansowe	0
3	Należności	34 540
4	Zapasy	12 639
5	Zobowiązania, w tym:	719 198
5.1	- z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	28 659
II	PRZYCHODY OGÓŁEM	5 926 299
1	Odpis z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych	4 910 650
2	Odpis z Funduszu Emerytur Pomostowych	4 592
3	Przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek innych niż na FUS z tego:	296 994
3.1	- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na otwarte fundusze emerytalne	15 126
3.2	- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	81 438
3.3	- przychody z tytułu poboru i dochodzenia składek na ubezpieczenie zdrowotne	200 430
4	Przychody z tytułu zwrotu kosztów obsługi świadczeń zleconych Zakładowi do wypłaty:	452 803
4.1	- rent socjalnych	105 776
4.2	- zasiłków i świadczeń przedemerytalnych	10 266
4.3	- świadczeń na rzecz kombatanatów	19 306
4.4	- świadczeń zbiegowych realizowanych przez KRUS	20 027
4.5	- obsługa pozostałych świadczeń	297 428
5	Przychody finansowe	7 553
5.1	- odsetki	7 553
6	Pozostałe przychody	253 707
III	KOSZTY OGÓŁEM	6 101 629
1	Koszty według rodzaju	6 073 055
1.1	amortyzacja, w tym:	498 979
	- zakup wyposażenia o niskiej wartości	1 000
1.2	materiały i energia	176 000
1.3	usługi obce	1 260 318
1.3.1	- usługi pocztowe i bankowe	443 073
1.3.2	- usługi telekomunikacyjne	18 539
1.3.3	- usługi związane z przetwarzaniem danych	405 437
1.3.4	- pozostałe	393 269
1.4	podatki i opłaty, w tym:	36 450
1.4.1	- podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	11 850
1.4.2	- opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów	3 100
1.4.3	- opłaty urzędowe	12 000
1.5	wynagrodzenia	3 300 009
1.5.1	- osobowe	3 271 600
1.5.2	- pozostałe	28 409
1.6	ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	754 599

1.6.1	- składki na ubezpieczenie społeczne	546 098
1.6.2	- składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	65 891
1.6.3	- świadczenia socjalne	81 938
1.6.4	- składki na Fundusz Emerytur Pomostowych	0
1.6.5	- inne	60 672
1.7	pozostałe	46 700
2	Koszty finansowe	2 000
2.1	- obsługa długu	0
2.2	- inne	2 000
3	Pozostałe koszty	26 574
IV	WYNIK BRUTTO (poz. II - III)	-175 330
V	OBOWIAZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO	0
VI	WYNIK NETTO (IV - V)	-175 330
VII	Nakłady na budowę, ulepszenie i zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	1 048 473
VIII	STAN NA KONIEC ROKU:	x
1	Środki pieniężne	135 480
2	Inne aktywa finansowe	0
3	Należności	34 540
4	Zapasy	12 639
5	Zobowiązania, w tym:	719 198
5.1	- z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	0

Część B. Dane uzupełniające

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2022 r.
		[w tysiącach złotych]
1	2	3
	ZOBOWIĄZANIA	719 198
1	Inne w tym:	719 198
1.1	- wymagalne	0
1.2	- z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	0
	LICZBA ZATRUDNIONYCH (w przeliczeniu na pełne etaty)	45 426

Część C. Dane uzupełniające

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2022 r.
		[w tysiącach złotych]
1	2	3
	ZOBOWIĄZANIA według wartości nominalnej	719 198
1	Papiery wartościowe	0
2	Kredyty i pożyczki, w tym zaciągnięte od:	0
	- wobec sektora finansów publicznych	0
	- wobec pozostałych	0
3	Depozyty	0
4	Inne w tym:	719 198
4.1	zobowiązania wymagalne	0
4.2	z tytułu odsetek za nieprzekazane składki do otwartych funduszy emerytalnych	0